Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes*, *Heinrich Schalek*, *Rudolf Mosse*, *A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 256. Braşov, Sâmbătă, 18 (30) Noemvre 1895.

Datele maghiarisatorilor.

Cumcă în mânia tuturor greutăţilor situaţiunei interne şi esterne, Ungurii nicĭ nu se gândesc măcar a slăbi cât de puţin din córda prea de tot intinsă a politicei de maghiarisare, o dovedesce din nou solicitudinea şi diligenţa, ce a devedit'o ministeriul de culte şi instrucţiune publică prin adunarea de date relativ la progresele limbei maghiare în sînul preoţimei de tóte confesiunile.

In şedinţa de alaltăerĭ a camerei deputaţilor, după ce s'a încheiat desbaterea generală a budgetului, primindu-se de majoritate propunerea comisiunei financiare şi respingêndu-se moţiunile propuse de oposiţiune, s'a ridicat ministrul de culte Wlassics ca sĕ rĕspundă la o interpelaţiă, ce-o făcuse încă la 14 Octomvre 1893, adecă înainte cu doi anĭ, kossuthistul Iosif Madarasz.

Uitasem deja de acéstă interpelare, care în scurt cuprindea următórele întrebărĭ: 1. La care confesiune sunt preoţi, carĭ nu sciu bine unguresce, şi câţĭ sunt ei? 2. La care confesiune nu se ţin predicele în limba maghiară? 3. In ce limbă se pórtă matriculele de diferitele confesiunĭ?

Punctul din urmă a devenit în urma introducerei matriculelor de stat irelevant pentru maghiarisatorĭ, cu atât mai mult însĕ, se vede, ţinură ei sĕ rĕspundă la cele două puncte dintâiu ale amintitei interpelaţiunĭ.

Fostul ministru Csaky promisese în Decemvre 1893 că va presenta camerei un raport detailat asupra datelor, ce i-le cerù Madarasz, ér d-l Wlassics venì acuma sĕ împlinéscă acésta promisiune a antecesorului sĕu.

Doi anĭ de ḑile s'a lucrat dér în ministeriu, sub trei miniştri, ce s'au succedat (Csaky, R. Eötvös şi Wlassics), pentru ca sĕ se câştige datele despre preoţii şi predicatorii din tótă ţéra (inclusiv Rabinii jidovescĭ), carĭ nu vorbesc bine unguresce şi nu ţin predicĭ unguresci.

In ce privesce prima întrebare d-l Wlassics a desgropat un articul de lege unguresc mucedit dela 1840 (art. VI), în care se pretinde pentru teritoriul, afară de Transilvania şi graniţa militară, ca la tóte confesiunile sĕ pótă fi numai aceia preoţĭ şi predicatorĭ, carĭ cunosc limba maghiară. Ministrul a grupat datele după teritoriile, faţă cu carĭ este a se aplica citata lege şi apoi după întregul teritoriu al Ungariei şi Transilvaniei, în fine a grupat clerul după confesiunĭ.

Cu finitul anului 1894 s'a aflat, pe teritoriul pentru care e valabilă legea dela 1840, între 7114 preoţĭ creştinĭ 444, carĭ nu scieau bine unguresce. In 411 comune israelite au fost 90 rabinĭ, carĭ nu scieau bine unguresce. In Transilvania şi graniţa militară, asupra cărora nu se estinde legea dela 1840, au fost în 3275 comune creştine 1020 preoţĭ (31%), ér în 50 comune israelite 7 rabinĭ, carĭ nu scieau bine unguresce.

In tótă Ungaria şi Transilvania (afară de Croato-Slavonia) au fost dér 1464 preoţĭ creştinĭ şi 97 rabinĭ, carĭ nu scieau bine unguresce.

Despre predicĭ ministrul n'a primit date decât numai dela romano-catolicĭ şi evangelicĭ şi dela episcopul rutén gr. cat. din Eperies. La Israeliţĭ se predică în parte mare esclusiv în limba maghiară, în alte părţĭ amestecat cu limba germană.

In fine d-l Wlassics dădù desluşirĭ şi despre limba, în care s'au purtat matriculele.

In fine ministrul asigură, că noua generaţiune învaţă unguresce, că pentru acésta e îngrijit la esamenul de maturitate şi că prin urmare din ḑi în ḑi se va micşora numĕrul celor ce nu sciu încă cum se cade unguresce.

Ce lipsă a fost dér de atâta muncă cu adunarea datelor statistice, când şi aşa tóte sunt astfel puse la cale, ca cu timpul sĕ nu mai iésă nimenĭ din vr'o scólă, care nu scie recita pe dinafară pe Vörösmarty, Petöfi etc.?

Este fórte semnificativă prevenirea, cu care în cestiunea maghiarisării guvernul e gata în totdéuna a satisface dorinţei celor din oposiţiunea estremă şi a-i mulcomì asupra progresselor maghiarisării.

Wlassics a dobêndit aplausele şi mulţumirea lui Madarasz pentru datele sale, cu totul superflue, déră în acelaş timp a dat o nouă şi viuă dovadă, că nicĭ vorbă nu póte fi în împrejurările de aḑĭ de-o întórcere a Maghiarilor de pe cărarea prăpăstiósă a maghiarisării violente.

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) Noemvre.

Articolul de lege XLIII: 1895 privitor la **liberul eserciţiu religionar** a fost sancţionat de Majestatea Sa în 20 c. şi s'a publicat alaltăerĭ în colecţia de legĭ a ţĕrei, éră erĭ în fóia oficială ungară.

*

După cum anunţă *„Egyetértés"*, în ministerul de culte se lucră cu „mare zel" la proiectul detailat privitor la **regularea congruei**. Conscripţiunea se va fini până la finea lui Ianuarie 1896. Cu ocasiunea desbaterei bugetului sĕu, Wlassics va raporta asupra stadiului, în care se află acéstă cestiune.

*

In şedinţa dela 27 c. a **camerei austriace**, după o desbatere mai lungă s'a hotărit cu mare majoritate *estradarea lui Lueger* pentru acusa vătĕmărei de onóre, ridicată din partea unui păpucar din Viena.

*

Alaltăerĭ ţinù regele Sêrbiei, **Alesandru, mesagiul** sĕu cu ocasiunea deschiderei sesiunei Scupştinei. Intre altele regele accentuă *relaţiunile bune* ale Sêrbiei cu statele vecine şi mai ales cu imperiul otoman, în care Sultanul oferă destulă garanţă pentru apărarea libertăţii religionare şi a instrucţiunei sêrbescĭ. Ce se ţine de cestiunĭ interne, regele asigură, că *stările financiare* au luat un caracter favorabil, şi astfel tóte afacerile ţĕrei merg în spre bine. Ingrijirea *armatei* se observă conform tradiţiunei şi misiunei casei Obrenovicĭ, şi în curênd guvernul sêrbesc va păşi cu proiectul sĕu privitor la noua organisare a armatei. Se vor întreprinde toţĭ paşii necesarĭ pentru imbunĕtăţirea *stărei economice şi industriale.* In fine guvernul sêrbesc va aşterne în curênd proiectul sĕu privitor la *revisuirea constituţiei.*

Evenimentele din Orient.

Ḑiarului *„Frankfurter Zeitung"* i-se anunţă din *Petersburg* următórele: In cercurile de aci circulă faima, că *înţelegerea* puterilor europene, cu privire la procederea solideră faţă cu Turcia, de două ḑile încóce *nu mai esistă.* Se afirmă, că Anglia, Italia şi Austro-Ungaria din nou observă o atitudine separată".

„Daily News" primesce din Odessa scirea, că comandantul general al armatei din Caucas, generalul *Şeremetjeff*, a fost citat urgent la Petersburg, fapt, care se aduce în combinaţiă cu stările neliniştitóre din Anatolia, şi cu atitudinea ameninţătóre a Curḑilor.

In *Trapezunt* domnesce mare temere în urma plecărei vapórelor de resbel rusescĭ, şi a atitudinei ameninţătóre a locuitorilor mohamedanĭ. Consulii au pretins dela guvernor garanţii pentru siguranţa publica. Tot asemenea paşĭ au făcut şi respectivii ambasadorĭ din Constantinopol.

Se lăţise faima, că oraşul *Sana*, capitala provinciei *Yemen,* s'a predat Arabilor.

Intre *Curḑĭ* şi trupele regulate turcescĭ s'au întêmplat mai multe ciocnirĭ şi s'a dovedit, că pentru combaterea şi suprimarea revoltei Curḑilor sunt de lipsă mai multe trupe, decât cum s'au destinat pentru acest scop.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Din amintirile de resbel ale unui corespondent.

Archibald Forbes cunoscutul corespondent englez, care a luat parte în resbelele europene din urmă ca raportor, a publicat de curênd sub titlul *„Memories and studies"* unele episóde fórte interesante din viaţa sa aventuriósă.

Intre altele el povestesce într'un mod fórte mişcător un episod trist petrecute în cele dintâi ḑile ale resbelului franco-teuton.

Era la Saarbrücken şi toţĭ aveau temerea, că Francesii în fiă-care moment vor ocupa oraşul. O fată tînĕră venise pentru de aşĭ lua rĕmas bun dela logodnicul ei, un sergent din regimentul „Hohenzollern". Amicii logodnicului ii făcură acestuia propunerea, ca părechea tînĕră sĕ se cunune în grabă, încă înainte de începerea luptelor. Logodnicii se învoiră şi tóte fură pregătite în cea mai mare grabă pentru cununiă, când de-odată se auḑi signalul de alarm. Sergentul îmbrăţişà repede pe sĕrmana fată şi alergà la locul de raliare.

Deja în ḑece minute lupta se aprinsese şi de pe délurile, ce încunjurau oraşul, îşĭ trimeteau Francesii glónţele lor asupra Pruşilor.

„Otelul nostru", ast-fel naréză Forbes „era chiar în linia de foc, şi din minut în minut devenia tot mai neplăcută petrecerea în el. Pe femei le conduserem în pivniţă şi acum aşteptam desvoltarea lucrului. De odată cădù o granată în bucătăriă, esplodà pe vatră, şi cu acésta nimici dejunul pregătit pentru cununiă şi ţinut cald...

„Câte-va ḑile mai târḑiu se dete lupta de pe délurile Spicherer, în apropiere de Saarbrücken. In ḑiua ce urmà după luptă, merseiu pe câmpul de bătăliă pentru de a da ajutor sĕrmanilor rănițĭ. Ecă deodată zării şi pe logodnicul nostru dela regimentul „Hohenzollern": şedea răḑimat cu spatele de un trunchiŭ. Era mort, un glonţ ii găurise gâtul".

Forbes amintesce şi descrie aprópe pe toţĭ soldaţii mai destinşĭ, şi între alţii despre *Moltke* vorbesce ca despre un bărbat „fórte tăcut şi modest", până când despre *Skobeleff* ḑice, că acesta a fost aparinţa cea mai marcantă dintre tóte câte a veḑut.

Cum îşĭ înţelegea Archibald Forbes, dragonul de odinióră, problema sa, şi cum îşĭ implinea misiunea, despre acésta esistă o mulţime de esemple în opul sĕu.

Chiar se finise lupta dela Deligrad din resbelul turco-sêrbesc dela a. 1876, şi astfel Sêrbia era în mâna Turcilor. Trebuia acum sĕ se depeşeze despre resultatul acestei lupte ḑiarului din Londra *„Daily-News"*. Cea mai apropiată staţiune telegrafică era în Semlin, depărtare de 200 kl. Forbes plecà în galop pe un cal de postă sêrbesc. Cum se scie caii de postă sêrbescĭ nu sunt cai de călărit, dér cu tóte acestea pintenii şi desteritatea vechiului dragon il puse pe cal în mişcare. Forbes călări tótă nóptea schimbând tot la 15 milurĭ calul, şi în ḑiua următóre la 9 óre, plin de rane dela cap pân' la picióre, intrà în Belgrad, unde telegraful campestru adusese numai o scire scurtă, despre resultatul nefericit al luptei.

Intreg oraşul Belgrad era în fierbere, ómenii alergau încóce şi încolo întrebând după scirile sosite. Archibald Forbes însĕ nu stĕtù locului, ci într'una călărì mai departe. Ajuns în Semlin înghiţi un păhar de bere şi apoi se puse numai decât la scris. Durà mai multe óre până fù pus pe hârtiă întreg raportul despre luptă, şi apoi numai decât il trimise prin fir telegrafic la Londra.

După ce depeşà ultimul cuvênt, Forbes îmbrăcat se culcà într'un pat şi durmi 20 de óre fără întrerumpere. El îşĭ propusese sĕ se întórcă a doua ḑi dela Semlin érăşĭ la Deligrad, însĕ obooséla a fost de tot prea mare. Ḑiua era perdută, dér el meritase odihna. A fost de faţă la o luptă care durase şése óre, făcuse călare o cale de 200 kl. şi în fine scrise pentru „Daily-News" un raport telegrafic lung de patru spalte: tóte aceste în decursul a trei-ḑecĭ de óre.

Astfel de ture forţate făcuse Forbes mai multe.

Un articol al ḑiarului oficios „Nord deutsche Allgemeine Zeitung“ dă óre-carĭ indicii asupra atitudinei Puterilor în Turcia.

„Cât privesce amestecul activ al Puterilor — scrie acest ḑiar — acesta se va mărgini la apĕrarea intereselor turcescĭ. Décă poporul turc va face o schimbare în guvernul sĕu fără a prejudiţia interese europene, Puterile cele marĭ nu vor căuta sĕ o împedece. Décă amărăciunea contra Tronului şi guvernului ar lua însĕ proporţia unor escese fanatice — ceea ce, de altmintrelea, nu e de temut, — ambasadorii s'au consultat deja în mod amĕnunţit asupra mĕsurilor de luat.

„Aceste mĕsurĭ sunt cunoscute în cercurile competente şi au găsit o aprobare largă. Natural, că nu sunt destinate publicităţii. Esistă, totuşĭ, credinţa, că nu va fi nevoe de ele“.

Ḑiarul „Daily Cronicle“ publică primul concept al manifestului, pe care partidul tinerilor Turcĭ vré sĕ-l adreseze poporului engles. In manifestul acesta se esprimă dorinţa ca în faţa nemulţămirei generale din Turcia, Anglia sĕ-şĭ dea silinţe pentru-ca Parlamentul garantat Turcilor în 1876 sĕ devie o realitate.

La mórtea lui Alexandru Dumas.

După cum anunţasem ierĭ între scirile telegrafice, Alexandru *Dumas* jun. a răposat alaltăerĭ séra la bunul sĕu dela Marly, unde de câte-va ḑile zăcea greu bolnav. El a fost fiul renumitului romancier frances Alexandru Dumas sen. şi s'a născut la 28 Iulie 1824 în Paris.

Deja în etate de 17 anĭ păşi Dumas fiul pe cariera literară, scoţênd la ivélă o colecţiune de poesii. In anii următorĭ însoţi pe tatăl sĕu în călĕtoriile sale prin Spania şi Africa de Nord, şi întors acasă publică un roman fantastic în 7 tomurĭ. După acest op urmă un lung şir de romane între carĭ mai renumite: *„La dame aux camèlias“* (1848) şi *„Le demi-monde“* (1855). Dintre opurile sale dramatice, pe carĭ le scrise mai târḑiu mai cunoscute sunt: *„Le fils naturel“* (1858), *„Denise“* (1885), *„Francillon“* (1887). Renumit este şi romanul sĕu teoretic *„L'affaire Clémenceau* (1864).

Cu mórtea lui Alexandru Dumas sa stins unul dintre cei mai de frunte scriitorĭ fancesĭ şi unul dintrei cei mai valoroşĭ dramaticĭ al tuturor timpurilor. Renumele sĕu s'a rĕspândit peste tot rotogolul pământului, şi el cu producţiunile sale predomnia bina. In timpul din urmă nu s'a mai prea ocupat cu scrierĭ teatrale, ci scriea mai mult séu foiletóne seu câte o introducere la câte un op al vr'unui scriitor mai tînĕr, prin care îl recomanda pe acesta lumei literare.

Alexandru Dumas a fost şi membru al Academiei francese.

Neajunsele preoţimei nóstre.

Ţéra Bârsei, Noemvre 1895.

S'a accentuat adese-orĭ în pressă, că în gréua luptă naţională, ce-o purtăm noi Românii din cele mai vechĭ timpurĭ faţă de inimicii noştri secularĭ, una şi cea mai de frunte dintre necesităţile aceleia trebue sĕ fiă de sigur independenţa materială. Acesta este un adevĕr firesc, care se referesce cu deosebire la preoţii şi învĕţătorii noştri, ca conducĕtorii firescĭ ai poporului românesc dela noi. Ce privesce sórtea materială a învĕţătorilor, aceea prin legile mai nóuĕ în vigóre s'a asigurat binişor, deşi anul pur şcolar la cele mai multe şcóle elementare poporale este numai de 5—6 lunĭ.

Sórtea preoţilor noştri însĕ în privinţa independenţei materiale este în cele mai multe părţĭ fórte deplorabilă. Şi oficiul preoţesc este fórte greu, déca-i vorba, ca el sĕ fiă împlinit conform ritului nostru şi canónelor bisericescĭ, cu tótă scumpătatea. In sensul acestora, preotul e dator sĕ presteze serviciile sale grele atât în biserică, cât şi afară de biserică. Serviciul însĕ trage după sine beneficiul, căcĭ ḑice Scriptura: „Nimenea nu servesce în armată cu léfa lui“.

Serviciul preotului român este cu mult mai îngreunător, ca al celui de altă naţionalitate, căcĭ pe când la Saşĭ şi Ungurĭ, d. es., serviciul preoţesc este redus numai la predică în Duminecĭ şi Sĕrbătorĭ marĭ, pe atuncĭ la Românĭ preotul este pururea angajat la serviciile sale bisericescĭ interne şi esterne.

Cu tóte acestea salarul preotului strein este cu mult mai mulţumitor, ca al preotului român. La compatrioţii noştri Saşĭ şi Ungurĭ, preotul în comunele cele mai micĭ are un salar de cel puţin 600 fl. apoi mai are porţiune canonică şi alte venite estra-ordinare. La noi însĕ, Românii din comunele mărginaşe (Săcele etc.), salarul preoţesc se mărginesce esclusiv la venitele stolare.

Era o vreme de splendóre, când economii noştri de oi îşĭ purtau economia lor prin România şi Turcia cu cea mai mare înlesnire, până la 1880. Până atuncĭ preoţii o duceau fórte bine, căcĭ aveau venite îmbucurătóre, fiind ómenii fórte evlaviosĭ şi darnicĭ. De atuncĭ încóce însĕ s'au schimbat vremurile bune pentru economii noştri, căcĭ păşunatul s'a strîmtorat şi scumpit grozav; preţul productelor dela oi a scăḑut in mod uimitor, şi astfel economii cei mai mulţĭ au ajuns în stare materială deplorabilă, ér în urma acésta evlavia şi dărnicia către slujbaşii bisericescĭ încă a slăbit fórte mult. De aci urmă o stare îngrijitóre şi pentru subsistenţa preoţimei.

Consistorul din Sibiiu, în urma reclamelor timpurii, se îngriji pe la 1870 de sórtea preoţilor, şi rînduise în mai multe părţĭ comisiunĭ ambulante pentru îmbunĕtăţirea salariilor preoţescĭ. Dér înzadar, căcĭ sórtea preoţilor prin aceea nu s'a îmbunĕtăţit. Pentru ce? — Pentru-că comisia ambulantă nu a combinat în general împrejurările critice ale economilor noştri ca sé prejudece viitorul preoţimei, si astfel sè statorésca condiţii sigure în salarul preoţesc, ci, sedusă fiind de fruntaşii satului, a sistemisat în salarii aceleaşĭ emolumente din trecut, al căror venit s'a redus astăḑĭ aprópe la nimica.

Mai avênd în vedere, că preotul român face mulţime de servicii gratuite statului, trebue sĕ-ţĭ aducĭ aminte de incidentul curios al teologului dela esamen, care fiind întrebat: „Cine este preotul?“, rĕspunse în mod satiric: „Preotul român este un slujbaş neplătit al statului unguresc“.

Contactul cu streinii, din care resultă indiferentismul religios şi moral infiltrat în economii noştri, pe de-o parte, apoi convenţiunile comerciale încheiate între statul nostru şi cel românesc, precum şi resbelul vamal, care produse adevĕratul faliment al economilor românĭ, contribuiră în mod visibil la ruina materială a preoţilor noştri.

Astfel înzadar se mai stipuléză astăḑĭ la statorirea concurselor de parochĭ o mulţime de emolumente stolare cu valorĭ nominale de câte 100 fl. v. a., căcĭ acelea în realitate abia ajung la 10—15%.

Incercările făcute în anii trecuţĭ prin protopopul singur pentru îmbunĕtăţirea salariilor preoţescĭ, de sigur n'au putut ajunge la scopul dorit. Pentru-că se scie positiv, că în unele comune a rĕmas tot obiceiul vechiu, după care la ḑiua sfintei crucĭ pun pe masă preotului 2—3 familii câte 6 crucerĭ séu şi numai 4 cr. Apoi 15—20% dintre locuitorĭ n'au solvit în 7 anĭ nimic preotului.

Te cuprinde un sentiment de compătimire şi durere adâncă, când te gândescĭ la acéstă stare îngrijitóre, în care a ajuns preoţimea. Te genéză a-o descrie publicului, dér nu ai ce face, pentru-că este curată realitate.

Şi nu este destul cu atâtea nĕcazurĭ. Mai vin şi conflictele, persecuţiunile şi veralităţile colegiale preoţescĭ, în urma cărora se vatĕmă interesele unuia şi altuia dintre preoţĭ d. e. prin dismembrarea filiilor şi decapitarea parochiilor, carĭ provócă imoralitate şi destrăbălare între credincioşii noştri. Şi se miră omul şi îi stă mintea în loc când vede, că autorităţile superióre competente sprijinesc aceste lucrurĭ păgubitóre. Aci poţĭ esclama dinpreună cu filosoful: *Flere possem, sed juvare non.*“

Pe lângă aceste desastre preoţescĭ, mai vine căsĕtoria civilă, care va da preoţimei nóstre în privinţa stării morale şi materiale o lovitură colosal de grea.

Décă după tóte aceste triste adevĕrurĭ, organele superióre competente bisericescĭ vor sta şi în ultima óră indiferente, atuncĭ cum vom mai puté pretinde, ca preoţimea română sĕ stea pe un nivel mai înalt de cultură şi sĕ se pretindă dela ea, ca sĕ fiă esemplu viu cultural-naţional al poporului sĕu, pe cât timp sórtea şi independinţa materială şi morală nu îi este asigurată?

Veritas.

SCIRILE ḐILEI.

— 17 (29) Noemvre.

Erăşĭ proces pentru aderenţă. Pe timpul procesului pentru Memorand 'i-se adresase d-lui Dr. Raţiu din Sânt-Miclăuşul mare o telegramă de aderenţă cu 132 iscăliturĭ. Procurorul a pornit cercetare contra subscriitorilor telegramei pe cuvênt de „agitare contra statului“. O telegramă din Becicherecul mare comunică acum, că cercetarea ar fi constatat, cum-că autorul intelectual al telegramei ar fi fost candidatul de advocat *Traian Stoiconescu.* In scurt timp va urma pertractarea finală in causa acésta.

—o—

Incă o defraudare la o bancă unguréscă. Din Giula, în comitatul Bichiş, se telegrafiéză, că comptabilul băncei unguresci din Banfalva, cu numele Wilheim Soma, a fost arestat din causă, că a defraudat *întreg capitalul fundaţional al băncei*, care era de *50,000 fl.* — Cu o dovadă mai mult despre soliditatea băncilor „patriotice“!

—o—

Sultanul la „milleniu“. O depeşă din Constantinopol spune, că Sultanul ar avé intenţiunea de-a face în vara anului viitor o călĕtoriă în Europa la curţile din Viena, Berlin, Bruxella şi Londra. Dela Viena se dice, că Sultanul are de gând sĕ mérgă la Budapesta sĕ visiteze esposiţia „milleniului“. Numai atâta i-a mai trebuit lui Abdul Hamid sĕ se plimbe, când imperiul sĕu este în flacărĭ. Orĭ dóră i-a şoptit cineva că prin mergerea lui la serbările „mileniului“ în Budapesta se va resolva cestiunea orientală mai sigur în favorul Turciei? Se vede că vr'un „patriot“ din Constantinopol a voit sĕ facă o glumă trimiţênd pe Sultan la Budapesta.

—o—

In congregaţiunea comitatului Maramureş, cum ni-se scrie, au fost aleşĭ dintre Românĭ următorii membri: In cercul Iodului: Petru Jurca not.; în al Ruscovei: Ioan Gyenge jun. pretore pens.; în al Strîmturei: Antoniu Coaciŭ, protopop, Demetriu Hodor not.; în al Iulescilor: Petru Iodi not., Stefan Rednic asesor la trib. orfanal, Stefan Dunca tutor la trib. orfanal; în al Desescilor: Ioachim Fĕt preot; în cercul Budescĭ: Titu Budu vicar; în cercul Sêrbĭ: Ilie Iodi, not.; Apşa de mijloc: Vasiliu Lazar protop., Vasiliu Ciora preot, Dr. Florent Mihályi adv. Slatina: Sigismund Cziple jude r. George Negre not. Vişeul de jos: Vasiliu Man adv., Ioan Coman jun. preot; Selisce: Ioan Gyenge sen. protop., Mihaiu Pop proprietar, Ioan Coman preot, Ioan Dan not. Vĕncescĭ: Stefan Anderco preot, Mihaiŭ Petrovai not. Apşa de jos: Dionisie Vereş înv. conf. Săpînţa: Antoniu Huban preot. Borşa: Ioan Pop Coman not., Ilie Moşolgo proprietar. Bârsana: Vasiliu Hodor not. Vişeul de sus: Ioan Iuga not.

—o—

Planul oraşului Bucurescĭ. Oficerii marelui Stat-Major se ocupă cu lucrările preliminare pentru începerea planului oraşului Bucurescĭ.

—o—

D. James Iohnston, şeful societăţii engleze de navigaţia Iohnston Line, a terminat negocierile cu regia monopolurilor, privitóre la organisarea unui serviciu de navigaţiă maritimă directă între Constanţa-Liverpool şi Hamburg. Acest serviciŭ de navigaţia se deschide la 1 Decemvre cu vaporul Barnesmore, care va pleca din Liverpool. Serviciul se va face de douĕ orĭ pe lună, la 1 şi 15. Vapórele se vor opri la porturile Constantinopole, Pireu, Marsilia, Liverpool, Anvers şi Hamburg.

—o—

Rezervişţii italienĭ din Bucurescĭ, Galaţĭ şi Brăila, au primit — cum află „Epoca“ — ordin dela consulatele italiene sĕ fiă gata pentru orĭ-ce chiămare.

—o—

Falsificatorĭ de monete. Deunăḑĭ autorităţile din Panciu (România) au isbutit sĕ aresteze o bandă de falsificatorĭ de monete, şi din instrucţiunea judecătoréscă deschisă contra lor, resultă, că aceştĭ indiviḑĭ se îndeletniceau încă de astă-vară cu acéstă meseriă. Falsificatorii aceştia puneau cu deosebire în circulaţiă piese de 5 lei; — mai tot-déuna însĕ ei se duceau într'o altă localitate pentru a pune în circulaţiă monetele false. Cercetările parchetului şi poliţiei din Focşanĭ n'au rĕmas de astă-dată fără resultat; — ba chiar autorităţile au făcut o captură fericită, care pune justiţia pe urmele mai multor complicĭ.

—o—

Concert de cimbal. Cimbalista Irena *Fejér*, care ḑilele trecute concertase la restaurantul Sorea, va da mâne séră încă un concert la otelul „Europa“. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea liberă. Dra Fejér s'a reîntors acum din România, unde a concertat la castelul Peleş din Sinaia înaintea M. S. Regelui şi Reginei. Despre acésta i-s'a dat şi un act scris franţusesce şi subscris de d-l colonel Manu, în care se atestă, că „Majestăţile Lor au binevoit a esprima prea înalta recunoscinţă pentru destoinicia artistică, ce a dovedit'o în esecutarea diferitelor piese“.

—o—

Din Bucovina.

Tipografia archiepiscopală.

Cernăuţĭ, Nov. 1895.

Consistorul archiepiscopesc din Cernĕuţĭ jócă de present rolul lui Pilat şi-şĭ spală mânile prin circularul din 13 (25) Oct. 1895. Acest circular convócă adunarea generală a fundatorilor tipografiei *pe 5 Decemvre st. n. 1895 la órele $4^1/_2$ p. m.*, dispunênd, că în 14 ḑile dela primirea acestui circular protopresviterii au sĕ concheme o conferinţă pastorală estra-ordinară, ca sĕ alégă doi delegaţĭ, carĭ vor merge la adunarea generală. Se face adecă tocmai ca în 1889, când se dase poruncă celor doi delegaţĭ, că „vor avé sĕ represente în adunarea generală a fundatorilor opiniile confraţilor lor din ţinut, *fără însĕ a fi obligaţĭ a susţiné acele opiniunĭ şi contra convingerii mai bune*, ce şi-ar câştiga în adunarea generală din Cernăuţĭ“. Va sĕ ḑică se dictase, ca preoţii sĕ-şĭ *ţină gura*, precum şi-au şi ţinut'o, căcĭ dóră aşa era porunca şi basta!

S'a cumpărat tipografia în 1883 şi abia la 1889, adecă după un timp scurt de *şése anĭ*, şi-au adus puternicii ḑilei aminte, că tipografiei îi trebue un statut! De-atuncĭ mai bătură şése anĭ prin ţéră, aşa-déră doi-spre-ḑece anĭ peste tot, şi tipografia archiepiscopală era încă tot ca satul lui Cremene, fără pic de organisaţiă în ceea ce privesce de a-şĭ da séma, nu însĕ de-a primi banĭ.

Tipografia acésta purta numele „tipografia archiepiscopală“ şi aşa aflăm că se semna până în luna lui Februarie 1890. De atuncĭ s'a botezat: „Tipogr. şi litogr. conces. Silvestru Morariu Andrievicĭ în Cernăuţĭ“, până ce-'şĭ dase sufletul la órele 6 p. m. Octomvre 31 st. n. 1895. La acéstă óră veni ângerul guvernului c'un dosar plin de acte şi, luând cu sine câţĭ-va poli-

ţiştĭ dela Magistratul orăşenesc din Cernăutĭ, — ca sĕ nu fiă cumva scărmănat de cătră bieţii lucrătorĭ tipografĭ, carĭ rĕmaseră fără pâne, — şi puse peceţile grópei pe tóte uşile tipografiei, care a păpat mii şi mii de florinĭ dela preoţimea bucovinénă. Ângerul cu dosarul ḑicea, că face acésta, conform legei industriei, căcĭ tipografia era concesionată pe numele lui Silvestru; el murì, prin urmare s'au sfêrşit tóte cele bune! Şi într'adevĕr, prin Octomvre 1895 espirà terminul concesiunii şi trebuia renoit, ér preoţimea bucovinénă nu şi-a bătut capul de cu timp şi aḑĭ stă bătênd în buze şi-şĭ varsă amarul asupra „incapabilităţilor, carĭ au produs acéstă crisă“, cum spune „Gaz. Buc.“ nro 83 dela 19 (31) Oct. c. O indolenţă din partea preoţimei, mai mare însĕ din partea consistoriului, care prin 12 anĭ a tăcut şi-a tăcut, căcĭ nu voia nimenĭ sĕ se strice cu administratorul ei.

Acum, când a ajuns mucul la deget, consistorul trimite circulariul din 13 (25) Oct. 1895 învitând pe protopresviterii districtualĭ a *conchiăma „până în opt ḑile* dela primirea acestui ordin pe acei păstorĭ de suflete din ţinut, carĭ prin ofertele lor sunt de privit ca fundatorĭ ai institutului menţionat, la o conferinţă adhoc, cu scopul de-a alege din nou *doi* delegaţĭ din mijlocul lor, carĭ vor avé sĕ ia parte la deliberările adunării generale, representând aşa opiniunile confraţilor sĕi din ţinut, fără însĕ a fi obligaţĭ de-a susţiné opiniunile acestea şi contra convingerii mai bune, ce şi-ar câştiga în decursul deliberărilor la adunarea generală“. — Aceeaşĭ poruncă, ca în 1889, numai o persónă s'a schimbat.

„Gaz. Buc.“ Nr. 83 din 19 (31) Oct. vorbesce de acest circular şi ḑice, că şi eredii fundatorilor morţĭ, după lege, ar avé dreptul sĕ fiă; de ce circularul nu vorbesce nimic de ei?... Ea ḑice, că-i ilegalitate, dér cum se numim acea *samovolnicià ruséscă,* când circularul ḑice: „Ace păstorĭ de suflete (fundatorĭ), carĭ ar voi sĕ participeze personal la numita adunare generală, *nu se pot dispensa de obligămêntul a-şĭ lua spre scopul acesta prescrisul concediu* dela protopresviterat, eventual dela Consistoriu.“

La ce aceste? se vor întreba cei sĕracĭ cu duchul. Apoi étă: acésta s'a făcut cu scop, că déca se vor alege delegaţĭ unii, carĭ nu vor conveni Consistoriului, atuncĭ li-se va îngreuna dispensarea. După regulă fiă-care preot are sĕ céră dela protopresviterat un concediu, déca voesce sĕ mérgă óunde-va. Protopresviterul póte concede 8 ḑile, ce-i mai mult se cere dela Consistor.

Sciind consistorul dinainte, cine sunt aleşĭ, îi va sorta şi pe aceia, carĭ sunt soldaţĭ românĭ vitejĭ, îi va da la o parte, ér celor carĭ se sciu căciuli pe la cei marĭ, li-se va da dispensa de-a absenta din parochiă pe timpul deliberărilor, carĭ vor dura probabil mai multe ḑile, cum ḑice circularul, pe când celor-alţĭ *nu.* Aicĭ e buba şi trebue amputată!

. Consistorul a şi ales o comisiune, care va pregăti materialul, căcĭ ḑice circularul: „materialul pentru deliberările adunării generale se va pregăti de comisiunea alésă *ad hoc*“. Despre acéstă comisiune „Gaz. Buc“ în Nr. 82 ḑice, că o parte din ea sunt bărbaţĭ aleşĭ, fără de-a aduce numele membrilor din consistoriu. Lumea bucovinénă însĕ s'a supĕrat, la ce s'a ales în comisiunea acésta fostul administrator al tipografiei, căcĭ el sciind tóte piţiguşurile, óre le va descoperi tóte? şi apoi érăşĭ celalalt consilier consistorial şi cu fostul redactor al „Candelei“, adecă cei carĭ sunt iniţiaţĭ în secretele tipografiei, unul ceva şi numai al patrulea este cel mai cinstit, dér ce va folosi el contra trei, carĭ îşĭ sciu tainele şi nu se vor descoperi, ca sĕ nu iasă ceva mai urît la ivélă.

Mulţĭ fundatorĭ cinstiţĭ ḑic: ce sĕ mĕ mai duc, séu sĕ mĕ alégă, mai bine dau încă un colac şi lumânare pe de-asupra cuotei, ce-am dat, căcĭ om cinstit nu va suferi, sĕ i pună scăluşĭ în gură.

Aşa se vorbesce pretutindenea!

Călĕtorescu.

România agricolă.

XI. Bărăganul.

(Urmare).

Contrar opiniunei generale, că în Bărăgan nu este apă, putem spune stările de fapt, aşa cum le-am găsit. In Bărăgan esistă apă pe tóte moşiile, şi o apă fórte bună de beut, o apă rece şi cristalină de munte. Pe multe moşii este fórte multă apă, şi colóna de apă în fântânĭ e de 4—5 metri înălţime.

Nicăirĭ n'am găsit apă dulce, sălcie séu imposibilă de beut. Apoi unde dintr'o fântână se adapă o tîrlă de 30—40 familii cu numĕrul mare de vite al lor, şi unde maşinile de treerat, 2—3 locomobile, găsesc apă de ajuns pentru treerat în decurs de o lună şi douĕ, acolo ḑĕu, că nu ne putem plânge de lipsă de apă.

Este însĕ adevĕrat, că apa este adêncă în Bărăgan, la 20—30 m. adêncime, şi locuitorii o scot cu burduşele de piele, trase cu caii. Insĕ nimic mai uşor de făcut, decât o fântână în Bărăgan. Sapĭ o gură de 1 m. în diametru şi aşa de adêncă până ce dai de apă. Nicĭ zidăria, nicĭ colacĭ, nicĭ ghizdurĭ, nicĭ cumpănă nu trebue la ea. O gaură neînsemnată ca dimensiune şi cu o furcă mică de un metru cu un scripete, pusă pieziş de-asupra ei, este întregul inventar şi semn esterior al fântânei.

Incă n'am vĕḑut până acum fântână surpată, aşa este pămêntul de compact. Din aceeaşĭ fântână, cu un cal se scóte atâta apă, cât este necesară pentru adăparea vitelor stăpânului şi a tîrlaşilor sĕi. Unde tîrlaşii sunt singurĭ, acolo îşĭ fac ei singurĭ fântânile, eventual şi-le mută cu tîrlele pe fiă-care an, şi le astupă singurĭ, pentru-ca sĕ nu cadă vitele în ele.

O adêncime de 20—30 m. pentru fântânile din Bărăgan este neînsemnată faţă de adêncimile, ce le-am găsit la fântânile de pe alte moşii, în alte judeţe. Aşa de es. pe moşia statului: Dorobanţu, în Teleorman, fântânile aveau o adêncime de 60 m. şi adêncimea de 30 m. o aveau fântânile din păraiele, carĭ cu 20—30 anĭ înainte de acésta erau încă cu apă curgĕtóre la suprafaţă, dér a dispărut apa în urma devastărei pădurilor. Şi totuşĭ arendaşul se fălia, că numai el a defrisat 1600 pogóne de pădure! Tot aşa adêncime enormă aveau fântânile de pe platoul de-asupra gărei Băneasa, în Vlaşca, şi păraiele tóte fără de apă.

Lipsă de apă şi adêncime colosală a fântânilor am găsit pe moşia Rătóia, comuna Slobozia Conache, la nord-est de Galaţĭ; acolo fântânile aveau o adêncime de 30 până 60 stânjinĭ; 8 cai scoteau cu burduşele pe róte ḑiua întrégă necontenit la apă, pentru alimentarea a 250 capete de vite marĭ. Acésta era unul din trupurile moşiei lui Conachi, şi arendaşul un fost sergent în armată.

Faţă de aceste adêncimĭ şi lipsă de apă, Bărăganul este încă o nimica. Apoi cu înfiinţarea de sate s'ar puté lua mĕsurĭ din partea comunei şi pentru scóterea mai lesniciósă a apei, întroducênd, în locul tragerei barbare cu vite, pumpe sistematice, puse în mişcare cu motor de vênt, cu abur etc., pentru alimentarea satului întreg.

Cufundăturile amintite mai sus ar puté servi ca nisce reservorii naturale séu eleşteie pentru conservarea escedentului de apă, scos pe timp de Crivĕţ şi ierna, când evaporaţiunea este mică şi apă se scóte multă. Nisce plantaţiunĭ de salciă în jurul ei ar purifica aerul, ca sĕ nu dea nascere la frigurĭ de baltă.

Cu sondagiul puţului artesian dela gara Mărculeştĭ, care a trecut peste 700 m. adêncime, fără de a da de ape ţisnitóre, pare că cestiunea puţurilor nu e posibilă în Bărăgan.

Contra vênturilor violente apĕră fórte bine acele cufundăturĭ naturale séu artificiale, de carĭ amitim. Multe sunt aşa de spaţióse, de ar încăpé în ele un sat de 100 familii cu vite, cu producte cu tot, şi stau adăpostite în ele ca şi într'o căldare. Vênturile s'ar puté frânge şi apĕra prin facerea de pădurĭ, plantaţiunĭ, de producţiunĭ, copacĭ şi gardurĭ vii înalte etc. Insĕ tóte aceste se vor puté face cu succes numai după ce s'ar comasa şi întruni moşiile în figurĭ mai bine condiţionate, decât cele de aḑĭ.

Prin îmulţirea pădurilor şi plantaţiunilor nu numai, că s'ar frânge şi calma furia vênturilor şi uraganelor, dér s'ar îmulţi şi accidentele climatice, s'ar forma bălţĭ, părae şi isvóre, acolo unde actualminte nu esistă, şi clima ţĕrei întregĭ se va îndulci şi însănĕtoşa.

Satele pe el n'ar trebui sĕ fiă nicĭ mai micĭ, nicĭ mai marĭ de o sută de case, deóre-ce poporul român se înmulţesce iute, şi după o generaţiune—douĕ, ele vor fi destul de marĭ, ca sĕ pótă suporta tóte spesele comunei, ca comune independente, nu cătune, şi sĕ aibă şi pămênturile de cultură şi vitele în apropiere; comunele nouĕ, de câte 300—400 familii dela început, sunt prea marĭ, şi după 2—3 generaţiunĭ vor avé la 1000 de familii, şi cu pămênturile la ḑecĭ de chilometri depărtare. Fiă-care comună şi individ ar trebui obligat însĕ sĕ facă plantaţiunĭ pe moşiă şi în grădina sa.

Décă guvernul nu va lua însĕ mĕsurĭ serióse de acum, Bărăganul întreg va fi prefăcut în desert cu dune de nisip, înainte de-a fi populat şi locuit. In loc de suhaturĭ şi păşunĭ de vecĭ, vom avé dune şi nisipurĭ sburătóre.

Crisa în Turcia şi Bulagria.

Ḑiarul bulgar „*Progresul*“, organ al „Unioniştilor“, carĭ fac parte din guvernul dela Sofia, scrie cu privire la situaţia din Orient şi cu privire la întrebarea: „Ce trebue sĕ facă Bulgarii?“ următórele:

Situaţia politică în Orient se complică pe ḑi ce trece. Anatolia întrégă este în flacărĭ; pretutindenĭ creştinii sunt măcelăriţĭ; Armenii, Arabii şi Druşii s'au rĕsculat. Guvernul turcesc a mobilisat o mare parte din armată, şi făgăduesce în tóte ḑilele restabilirea ordinei, dér, în loc de acésta, ordinea este tot mai mult turburată. Unii compară deja situaţiunea de astăḑĭ a Turciei cu aceea d'înainte de 1876. Intr'adevĕr, situaţia Turciei séménă cu cea dela 1876; e chiar mai rea, căcĭ în 1876 masacrele erau îndreptate numai în contra Bulgarilor, pe când astăḑĭ ele cuprind pe toţĭ creştinii fără deosebire; afară de acésta, desordinele de astăḑĭ au rădĕcinĭ mai adêncĭ decât cele de altă-dată.

Intr'acéstă stare de lucrurĭ, orĭ-ce Bulgar are dreptul de a-se întreba: *Ce va trebui sĕ facem noi, Bulgarii,* în casul unei mai marĭ complicaţiunĭ la Constantinopol? Rĕspunsul la acéstă întrebare este fórte lămurit; el stă în mintea orĭ-cărui bulgar, şi anume că: trebue sĕ fim gata a da faţă tuturor conjecturilor, ce s'ar putea ivi. Nu scim, ce complicaţiunĭ se pot nasce încă şi décă ele nu vor lua un aşa caracter, încât sĕ provóce punerea în discuţiune a cestiunei esistenţei Turciei; în orĭ-ce cas, însĕ trebue sĕ fim gata.

In situaţia politică nu esistă decât o diferenţă, că în 1876 Rusia a fost puterea care a intervenit în folosul nostru şi a condus treburile până la sfîrşit, pe când astăḑĭ, cu tóte că Turcia se găsesce într'un chaos intern, nu e nicĭ o putere, care sĕ intervină cu cerinţe politice hotărîte în folosul creştinilor masacraţĭ.

Organele rusescĭ declară, că Rusia n'are nicĭ o intenţie de a interveni în afacerile interne ale Turciei. Acésta este un semn, care probéză, că *Turcia n'are sĕ se témă întru nimic de puterile streine, odată ce ea este sigură de prietiniă şi neintervenţia Rusiei.* Dér în tot casul, décă administraţia turcéscă a ajuns în aşa stare, încât este incapabilă de-a restabili ordinea în provincii, este fórte posibil, ca Rusia sĕ fiă nevoită a interveni fără voia ei în afacerile Turciei, în acelaşĭ timp cu celelalte puterĭ interesate, astfel încât chiar cestiunea esistenţei Turciei sĕ pótă fi periclitată. Noi Bulgarii avem datoria *sĕ fim gata pentru orĭ-ce eventualitate.* Ca Stat, orĭ-cât de corecţĭ ar trebui sĕ fim în raporturile nóstre cu vecina nóstră, *nu trebue sĕ uităm, că avem drepturĭ asupra unei marĭ părţĭ din Turcia europénă. In stăpânirea acestor drepturĭ trebue sĕ intrăm la un moment dat.*

Ce mijlóce vom întrebuinţa, cu ce puterĭ ne vom alia — sunt cestiunĭ de resolvat la timpul oportun; dér, *înainte de tóte, trebue sĕ fim tarĭ, căcĭ nimenĭ nu vrea sĕ aibă ca aliat un Stat slab.* Guvernul şi poporul bulgar nu trebue sĕ piérdă din vedere acésta şi nu trebue sĕ fiă surprinşĭ în momentul decisiv.

Intimpinare.

Bucium-Şiasa, Noemvre 1895.

On. Redacţiune! In comunicatul, ce Vi-s'a trimis din Abrud, publicat în Nr. 250 al „Gazetei Transilvaniei“, se află multe neesactităţĭ. Ce mĕ privesce pe mine personal, am sĕ reflectez următórele:

Nu e adevĕrat, că nu m'aşĭ fi interesat de dreptul meu de alegĕtor; din contră, la timpul sĕu, cercând tóte, din parte competentă am fost asigurat, că sunt îndus în lista alegĕtorilor, şi aşa am rĕmas încredinţat, că sunt alegĕtor; mare mi-a fost însĕ surprinderea vĕḑênd, că lipsesc din listă. Se vede, că şi pe lista nóstră a ajuns'o sórtea, ce ajunge şi pe alte liste de alegĕtorĭ românĭ, sub moralul sistem de guvernare.

Eu nu aparţin cercului electoral al Abrudului, ci al Zlatnei, unde Românii au raportat o învingere strălucită, din care mi-se cuvine şi mie ceva, în ce chip nu se spune; şi despre acésta e convins nu numai domnul cu comunicatul din Abrud, cĭ toţĭ, în mijlocul cărora trăesc, aşa că deocamdată sunt împăcat cu consciinţa.

Ar face fórte bine Abrudenii sĕ-şĭ spele pĕcatele lor acolo în valea Abrudului, şi sĕ nu le arunce asupra altora, căcĭ nu póte fi nimenĭ responsabil pentru neglginţele lor.

Rugându-Vĕ sĕ publicaţĭ aceste reflecsiunĭ, mĕ însĕmn cu stimă.

Iovu Babuţiu,
preot gr. cat.

Sciri telegrafice.

Viena, 29 Noemvre. Contele *Taaffe* a rĕposat astăḑĭ înainte de améḑĭ în castelul sĕu din Ellischau.

DIVERSE.

Cea mai mare bróscă ţĕstósă din lume. In 2 August a. c. a fost prinsă lângă Scabright cea mai mare bróscă ţĕstósă, decât care până acum n'a prins nimenea. Acéstă bróscă a fost grea de 875 punḑĭ şi numai cu fórte mare greutate a putut sĕ-o scóţă din apă căpitanul de naie Lockwood cu feciorii sĕi. Ţestul acestui animal e de 2.10 m. lung şi 1.65 m. lat.

Glume. *Ospele:* „Aicĭ nu se capĕtă şi numai o jumĕtate de porţiune?“ — *Chelnèrul:* „Cu părere de rĕu! Dér ia-ţĭ linişţit o porţiune întrégă, căcĭ aicĭ una întrégă e ca la d-ta acasă una de *jumĕtate*“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 659—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Sâmbătă în 14 Decemvre a. c. înainte de prânz la 10 óre se va da pe cale de licitaţiune şi oferte pe durată din 1 Ianuarie 1896 până ult. ḑi Decemvre 1898, la oficiul orăşenesc forestieral pietrăria aflătóre în „Lamba“ (revierul Timiş).

Inainte de licitaţiune are de a-se depune din partea fiă-cărui licitant vadiu de 15 fl.

Ofertele prověḑute cu timbru de 50 cr., cu vadiu de 10% din suma oferată şi cu dechieraţiunea, că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiunile de oferte, şi că se supune lor, au de a-se aşterne până în 14 Decemvre a. c. înainte de prânz la 10 óre, acestui oficiu.

Condiţiunile de oferte se pot vedea la acelaşi oficiu în decursul órelor de oficiu dela 7—1 óră înainte de prânz.

Braşov, 23 Noemvre 1895.

850,1—2 **Oficiul forestieral.**

PUBLICAŢIUNE.

Pentru eventuala rectificare a listelor de virilişti din oraş, Comisia de conscripţie a Viriliştilor orăşenescĭ va ţinea şedinţa publică ce o prescrie legea comunală, Marţĭ în 3 Decembre a. c. după prânḑ, dela 3 până la 5 óre, în sala sfatului, la care ocasie orĭ şi cine póte se vadă lista viriliştilor şi a reclama presentând cărticica de dare pe anul 1895.

Braşov, 27 Novembre 1895.

Comisia de conscripţia viriliştilor,

1-1 Prin G. Schiel.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de coróne ung. 4%	98.50
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.70
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.35
Bonurĭ rurale croate-slavone.	—.—
Imprum. ung. cu premii	154.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	99 55
Renta de argint austr.	99.55
Renta de aur austr.	120.80
Losurĭ din 860	147.—
Acţii de ale Băncei austro ungare.	1013.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	438 —
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	372 25
Napoleondorĭ.	9 64
Mărcĭ imperiale germane	59.05
London vista	121.—
Paris vista	47 97½
Rente de coróne austr. 4%.	100.05
Note italiene.	44.80

Cursul pietei Braşov.

Din 29 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.—

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.